

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Wityśław Wiktor
Nazwisko: Dys-Kulerski
Miejsce urodzenia: Grudziądz
Data urodzenia: 22-01-1935
Imię ojca: Witold
Imię matki: Marta
Znany/a też jako: Wiktor Dys-Kulerski
urodzony/a 22- 01-1935 Grudziądz
Imiona rodziców: Witold Marta

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Wityśław Dys-Kulerski od 7.03.1977 został objęty Sprawą Operacyjnego Rozpracowania (bez krypt.) zarejestrowaną przez Wydz. III KSMO pod nr. 16965. Objęty rozpracowaniem z powodu podpisania w styczniu 1977 z grupą 12 nauczycieli z Międzyzlesia petycji o powołanie komisji poselskiej dla zbadania wydarzeń czerwcowych 1976 w Radomiu i Ursusie. Informację o wysłaniu petycji przekazał do Episkopatu Polski i KSS KOR. Wezwany na rozmowę do pracodawcy (był nauczycielem w Szkole Podstawowej w Międzyzlesiu) stwierdził, że „jest to jego sprawa osobista, a fakt rozmowy na ten temat uwidocznił w liście protestacyjnym do marszałka Sejmu PRL, przesyłając kopie na adres Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Dzielnicowego Praga-Południe, Episkopatu Polski i KOR-u”. Petycja i list protestacyjny zostały potem opublikowane w tomie 276 „Biblioteki Kultury” wydanym przez Instytut Literacki w Paryżu. Sprawę przekwalifikowano 22.11.1978 na Kwestionariusz Ewidencyjny (bez krypt.). Inwigilacja zakończona 31.08.1979 po uznaniu przez SB, że zaniechał „wrogiej działalności” i nie prowadził jej w miejscu pracy. Materiały złożone w archiwum Wydz. „C” KSMO pod sygn. 6157/II, zostały zniszczone 18.12.1989 (protokół brakowania nr EO-082/89). Informacja o powodach założenia sprawy pochodzi z notatki z 13.11.1981 zachowanej w aktach Sprawy Obiektowej krypt. „Mazowsze”.</p>	<p>Materiały zniszczone. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych i notatki z akt IPN BU 0999/171 (235/III-OB) t. 9, k. 79.</p>	

Wityśław Dys-Kulerski został zarejestrowany 06.01.1981 przez Wydział III KSMO pod nr 30845 w Wydziale „C” KSMO w ramach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) o krypt. "Dysk". Objęty działaniami operacyjnymi w związku z działalnością opozycyjną. W 1976 roku współautor petycji do Sejmu PRL. Od roku 1980 członek NSZZ „Solidarność”, członek Prezydium Zarządu Regionu Mazowsze. Po wprowadzeniu stanu wojennego ukrywał się. W 1986 roku wszedł w skład Regionalnego Komitetu Wykonawczego NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze. 03.12.1981 sprawę przekazano do Wydziału III-2 KSMO, następnie 30.12.1981 zwrócono do Wydziału III KSMO. Z dniem 04.12.1984 prowadzenie sprawy przejęła Samodzielna Grupa Operacyjna SUSW, od 07.03.1985 Wydział III-2 SUSW. Działania operacyjne wobec Wityśława Dys-Kulerskiego zakończono 12.09.1989. Akta złożono do archiwum SUW pod sygn. 10246/II. W dniu 28.12.1989 zostały one zniszczone za protokołem brakowania nr 084/89.

Materiały o sygn.10246/II zniszczono. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Wityśław Wiktor Dys-Kulerski występuje w aktach Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Mazowsze” prowadzonej w latach 1980-1983 przez Wydz. IIIA/V KSMO pod nr. 30727. W ramach sprawy kontrolowano działalność Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”. W.W. Dys-Kulerski od 1.09.1981 był etatowym pracownikiem Regionu, a 17.10.1981 został wybrany na II wiceprzewodniczącego. W „informacji operacyjnej” z 7.08.1981 wspomniano, że w styczniu 1977 podpisał petycję o powołanie komisji poselskiej „dla zbadania wydarzeń w Radomiu i Ursusie w czerwcu 1976” i w „tym też czasie nawiązał kontakty z Episkopatem Polski oraz KSS «KOR»”. Szerzej jego zaangażowanie w tę sprawę opisano w „notatce” z 13.11.1981 zaznaczając, że był z tego powodu objęty rozpracowaniem. W.W. Dys-Kulerski jako członek kierownictwa mazowieckiej „Solidarności” wg danych SB zajmował się sprawami oświaty i środowiska nauczycielskiego, propagował ideę zmian w programie nauczania historii i sprawował opiekę nad „nielegalnymi organizacjami młodzieżowymi”. Odnotowano ponadto, że był członkiem Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania.

IPN BU 0999/171 (235-III/OB) t. 8, k. 54, t. 9, k. 24, 30, 44, 51, 56, 64, 79-80.

<p>Witysław Wiktor Dys-Kulerski (także z imieniem Wiktor) występuje w materiałach rozpracowania krypt. „Watra” dotyczącego Jacka Kuronia, prowadzonego w latach 1971-1989 przez Dep. III MSW pod nr. 31426. Wymieniony na niedatowanych listach dołączonych do informacji z 10.11.1981: liście osób, które miały być wytypowane przez Jacka Kuronia „do uczestnictwa w zebraniach dyskusyjnych i założycielskich związanych z utworzeniem nielegalnej partii politycznej” i na liście osób, które uczestniczyły w takich zebraniach. Jako wiceprzewodniczący Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność” figuruje wśród osób „zaproszonych do udziału w naradzie organizowanej w dniu 30.10.[1981] w mieszkaniu H[enryka] Wujca”. W „Wykazie niektórych działaczy opozycyjnych bez uregulowanego stosunku o pracę” sporządzonym 11.11.1986 przez Wydz. II Dep. III MSW odnotowano, że 5.11.1986 złożył podanie o przywrócenie do pracy w Szkole Podstawowej nr 138, ale „istnieje sugestia, aby zaproponować mu pracę w Państwowym Domu Pomocy Społecznej – Ośrodek Wychowawczy dla Dzieci Upośledzonych w Międzylesiu”.</p>	<p>IPN BU 0204/1417 (50986/II), t. 46, s. 41, 94, 98, 100, t. 61, k. 84.</p>
<p>Akta osobowe Witysława Wiktora Dys-Kulerskiego jako pracownika Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność” przejęte przez SB po wprowadzeniu stanu wojennego. Materiały złożone 28.03.1984 w archiwum Biura „C” MSW pod sygn. 52539/II, zostały zmicrofilmowane 9.04.1985 pod sygn. 9959/2. Akta i mikrofilm zostały zniszczone w 1989 roku (protokoły brakowania nr 108 i 114).</p>	<p>Materiały zniszczone. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.</p>
<p>Witysław Wiktor Dys-Kulerski jest notowany w dokumentacji komend dzielnicowych MO w Warszawie (Śródmieście i Praga Północ) jako osoba ukrywająca się i poszukiwana po wprowadzeniu stanu wojennego.</p>	<p>IPN BU 00133/154, k. 9, IPN BU 00133/156, k. 10.</p>
<p>Witysław Wiktor Dys-Kulerski jest wymieniony w „Informatorze o Delegatach na I Krajowy Zjazd NSZZ «Solidarność» wrzesień–październik 1981 r.” opracowanym w 1984 roku przez Biuro „C” MSW – jako delegat Regionu Mazowsze miał mandat nr 16047. Odnotowano, że za udział w protestach wobec postępowania władz w czerwcu 1976 został przeniesiony w 1977 roku do innej szkoły (był nauczycielem). We wrześniu 1980 zorganizował w miejscu pracy „koło niezależnego związku zawodowego”, które 10.09.1980 przystąpiło do Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Pracowników Nauki, Techniki i Oświaty, a sam W. W. Dys-Kulerski został wiceprzewodniczącym zarządu głównego. Po włączeniu tego związku do struktur NSZZ „Solidarność” został członkiem prezydium zarządu Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego, a następnie wiceprzewodniczącym Zarządu Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność” i członkiem Krajowej Rady Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”. Był ponadto członkiem Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania. Po wprowadzeniu stanu wojennego ukrywał się i „jest nadal poszukiwany”.</p>	<p>IPN Sz 0012/260 (1027/IV) t. 1, k. 509.</p>
<p>Witysław Wiktor Dys-Kulerski jako poszukiwany przez SUSW występuje w „Fotokomunikacie” nr 21/85 z 18.11.1985 przygotowanym przez Wydz. VI Biura Kryminalnego KGMO w Warszawie wśród osób podejrzanych o „działalność antypaństwową”.</p>	<p>IPN Bi 131/7, k. 437, IPN BU 1597/4, k. 3, IPN BU 2908/114, k. 3, IPN BU 2908/137, k. 3, IPN Gd 343/49, k. 3, 16, 30</p>

Witysław Wiktor Dys-Kulerski występuje w aktach śledztwa Prokuratury Wojewódzkiej w Warszawie nr II Ds 52/86 wszczętego 29.04.1986. Postępowanie dotyczyło „nielegalnego związku pod nazwą «Regionalny Komitet Wykonawczy» [RKW], stanowiącego agendę tzw. «Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej»”, który działał od 8.05.1982 „w celu wywołania niepokoju publicznego”. Uznano, że w kierownictwie RKW od początku był m.in. W. W. Dys-Kulerski. W jego charakterystyce datowanej 8.04.1986 wymieniono jego wcześniejsze funkcje w NSZZ "Solidarność", stwierdzono, że ukrywa się od 13.12.1981, że w podziemnej działalności RKW zajmuje się przede wszystkim oświatą i kulturą niezależną oraz że jest przewodniczącym Rady Funduszu Wydawnictw Niezależnych. Prokuratora 5.06.1986 wystawiła za nim list gończy (wycofany 2.10.1986). Po ujawnieniu się przesłuchiwany 6.10.1986. Zarzuty W. W. Dys-Kulerskiemu zostały przedstawione 6.10.1986: udział w pracach RKW od 8.05.1982 do 17.07.1986, opracowywanie, kolportowanie i rozpowszechnianie instrukcji, oświadczeń i apeli nakłaniających do podejmowania akcji protestacyjnych przeciw władzom PRL w „nielegalnych” publikacjach i w audycjach „Radia Solidarność”. Postępowanie umorzone 15.05.1987 przez Izbę Karną Sądu Najwyższego na mocy amnestii z 17.07.1986.

IPN BU 576/371 t. 1, s. 27, t. 2-3.

Witysław Wiktor Dys-Kulerski został objęty śledztwem nr S-40/86 prowadzonym od 29.04.1986 przez Wydz. Śledczy SUSW w sprawie działającego w podziemiu Regionalnego Komitetu Wykonawczego (RKW) „Solidarności” Regionu Mazowsze, w którym pełnił „kierowniczą rolę”. Naczelnik Wydz. Śledczego SUSW wnioskował do Prokuratury Wojewódzkiej w Warszawie o wszczęcie postępowania wobec 5 osób z kierownictwa RKW (w tym W.W. Dys-Kulerskiego) już 16.04.1986, podkreślając, że ukrywają się od 13.12.1981 i mimo amnestii uchwalonych w 1983 i 1984 roku nie zaprzestały „przestępczej działalności”. Postępowanie umorzone 15.05.1987 przez Izbę Karną Sądu Najwyższego na mocy amnestii z 17.07.1986.

IPN BU 01205/196 (3293/III) t. 1-15, mikrofilm IPN BU 01326/393 (3293/3).

Witysław Wiktor Dys-Kulerski jest wymieniony w zbiorze zawierającym „charakterystyki osób będących w zainteresowaniu operacyjnym resortu spraw wewnętrznych za lata 1967–1989”. W niesygnowanej „informacji” z 11.11.1986 odnotowano, że ubiega się o powrót do pracy w szkole podstawowej nr 138 (w Warszawie), gdzie pracował przed wprowadzeniem stanu wojennego. Nieznany autor „informacji” stwierdził, że „po przeprowadzeniu rozmowy z kierownictwem Kuratorium Oświaty i Wychowania w Warszawie ustalono, że ze względu na to, iż z W. Dys-Kulerskim rozwiązano umowę o pracę z uwagi na porzucenie pracy, nie zachodzi konieczność ponownego przyjmowania go do pracy” i w świetle art. 6 Karty Nauczyciela „utracił moralne zdolności wykonywania zawodu nauczyciela”. W. W. Dys-Kulerskiego, ówczesnego posła na sejm PRL z ramienia Komitetu Obywatelskiego przy przewodniczącym NSZZ "Solidarność", dotyczy ponadto „notatka służbowa” z 3.08.1989 opracowana przez Biuro Studiów SB MSW. Przedstawiono w niej jego życiorys zaznaczając działalność w NSZZ "Solidarność" (legalną i podziemną), ukrywanie się po wprowadzeniu stanu wojennego i ujawnienie 6.10.1986. Notatkę podsumowuje zdanie: „w postawach W. Dys-Kulerskiego dominują poglądy klerykalne”.

IPN BU 01221/15, k. 162-167.

Witysław Wiktor Dys-Kulerski występuje w materiałach Wydz. I Biura „B” MSW z obserwacji operacyjnej 11-14.02.1988 w Warszawie odbywającego wizytę w Polsce senatora Stanów Zjednoczonych Ameryki. Odnotowany jako uczestnik przyjęcia z udziałem tegoż senatora 12.02.1988. Zaznaczono przy tym, że „w Ewidencji Biura «B» figuruje wielokrotnie”.

IPN BU 01220/10 (56178/II) t. 956, s. 5, 15-16.

Witysław Wiktor Dys-Kulerski występuje w materiałach Wydz. I Biura „B” MSW z obserwacji operacyjnej 18-19.04.1988 w Warszawie członka delegacji amerykańskiej (stypendystów Białego Domu). Odnotowany jako uczestnik przyjęcia 18.04.1988. Zaznaczono przy tym, że „w Ewidencji Biura «B» figuruje wielokrotnie”.

IPN BU 01220/10 (56178/II) t. 416, s. 5, 11.

Witysław Wiktor Dys-Kulerski został przewencyjnie zatrzymany 29.04.1988 o godz. 20.20 w Warszawie przez funkcjonariuszy SUSW. Zatrzymanie zostało uzasadnione podejrzeniem, że „zamierza popełnić wykroczenie zagrażające porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu w czasie obchodów pierwszomajowego święta”. W „Raporcie o zatrzymaniu osoby” odnotowano: „Osadzić do dysp[ozycji] Dep. III MSW”.

IPN BU 2844/72, s. 3-4.